

מהדורת ווילהלם • The Wilhelm Edition

Lemaan Yilmedu

שולחן ערוך

SHULCHAN ARUCH

מהדורה מאירת עיניים
ELUCIDATED TRANSLATION

הלכות כשרות

טבילת כלים
TEVILAS KELIM

Lemaan Yilmedu

שולחן ערוך

SHULCHAN ARUCH

מהדורה מאירת עיניים
ELUCIDATED TRANSLATION

הלכות כשרות

טבילת כלים
TEVILAS KELIM

**SHULCHAN ARUCH
HILCHOS KASHRUS
BOOKLET #1**

© For personal use only

All rights reserved, including the rights to reproduce this book or portions thereof, in and form, without permission, in writing, from Lemaan Yilmedu, LLC.

5784 | 2024

Administrator:

Rabbi Shraga Crombie

Translation:

Rabbi Netanel Rosen

Email: info@lemaanyilmedu.com

Tel: 347-201-1565

Website: lemaanyilmedu.com

Introduction

"אמר ר' חייא בר אמי משמיה דעולא מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות, ח ע"א).

With thanks to the Almighty, we are proud to present our edition of Shulchan Aruch, the Halachos of Tevilas Kelim, with an elucidated English translation.

Our edition includes an elucidated English translation of the Shulchan Aruch. We have endeavored to provide an accurate translation, while making the text readable in the English language. To this end, direct translation of words from the Shulchan Aruch are placed in bold font, words from the Rama are placed in Regular font, and words that aid with flow and explanation are in smaller font.

The original Shulchan Aruch in Hebrew is printed side by side with the English translation, and is printed here with new, clear lettering.

•

In addition, please also find the accompanying booklets of summaries and visual review aids.

This booklet is intended for your personal use. Much resources were invested in its creation. Please do not pass it on to anyone in any form, if they are not a participant of this Lemaan Yilmedu program. Thank you.

Please enjoy, and have much success in your learning.

Lemaan Yilmedu
Machon Limmud Halacha

SIMAN 120

TEVILAS KELIM

Se'if 1

Utensils that require tevilah

If one purchases from a non-Jew meal utensils made of metal or glass, or utensils covered inside with lead, even if they are new and never used, one must immerse them in a mikvah or spring containing forty se'ah.

[RAMA:] Some hold that if the utensils are covered with lead, even inside, one should immerse them without a blessing, and so is the custom.

Se'if 2

The manner of tevilah

The utensil must be held loosely in one's hand during the tevilah,

(א) או של זכוכית או כלים המצופים באבר כו'. כן צריך לומר, והיינו כלי חרס ודומה להן המצופים באבר: (ב) המצופים באבר וכתב האו"ה כלל נ"ח דין ע"ט, דהמצופים בזכוכית דינם כמצופים באבר: (ג) י"א כו'. כן צריך לומר, ופליג אסברא ראשונה: (ד)

יטבול בלא ברכה. במרדכי

כתב בשם הר"ב דאפילו

אינו מצופה אלא מבחוץ

באבר, יטבולו בלא ברכה,

ומביאו בית יוסף ודרכי

משה וכתב הב"ח "ויש

לתמוה על מנהג העולם

שמשתמשים בקדרות

המצופים באבר מבפנים

בלא טבילה כלל": (ה) בלא

ברכה. ונראה דיש להטבילן

עם איזה כלי אחר בברכה,

כדלקמן סעיף ט' וכן הוא

באו"ה כלל נ"ח ע"ש: (ו)

רפוי בידו כו'. צ"ע שהב"י

והאחרונים לא הביאו שום

מחלוקת בזה והרמב"ם פרק

ב' מהלכות מקואות דין י"א

כתב האוחז באדם וכלים

ומטבילן הרי הן בטומאתן

ואע"פ שרפה ידיו גזירה

שמוא לא ירפה עכ"ל ומביאו

רבינו ירוחם נכ"י ריש ח"ה

במסקנא וכ"כ הרשב"א

בסוף תה"א בשם הרמב"ם

וכן דעת הרא"ה בב"ה שם

וגם הב"ח פסק לקמן סי' קצ"ח ס"כ גבי טבילת אדם דאפילו רפוי

לא עלתה לו טבילה ובסוף פ"ח מהל' מקואות תנן בהדיא אדם

וכלים בהדי הדדי ע"ש וצ"ע:

(א) כלי סעודה. דכתיב כל דבר אשר יבא באש ואין דרך להשתמש באש אלא צרכי סעודה של מתכות דכתיב אך את הזהב וגו' וכל הנזכר בקרא הוא נקרא מתכות וזכוכית גם כן יש לו דין מתכות כיון שאם נשבר יש לו תקנה בהיתוך. וטעם הטבילה כדי שיצאו

מטומאתו של עובד כוכבים

לקדושתו של ישראל:

(ב) או מעיין של ארבעים

סאה. ב"י הקשה על מה

שכתב הטור ולא נהירא

כו' דהא גם בטומאה פסק

בסי' ר"א דבעינן מ' סאה

ותירץ בד"מ דהטור מקשה

לפי סברת ספר המצות

שכתב אע"ג דמעיין כו'

ש"מ דלדידיה סגי בפחות

ממ' סאה בטומאה אלא

דמחמיר בטבילה זו על זה

תמה רבינו דמאי שנא ולא

ניחא לי מצד לשון הטור

גם מצד הדין דודאי גם

הסמ"ק סבירא ליה דבאשה

לא סגי לה במעיין שהוא

פחות מארבעים סאה אלא

דבכלי טמא סגי ב' ונ"ל

פירוש דברי הטור בדרך

זה דהך טבילה בכלי עובד

כוכבים ילפינן לה בפרק

בתרא דעבודת כוכבים ממה

שנאמר וטהר ובאמת אין

שום משמעות של וטהר

שיהיה ע"י מים ואימא במידי אחרינא גם מה שאמרו שם דילפינן

מן אך במי נדה אין בזה הכרע דפשוטו דקרא קאי על מי חטאת

כדפרש"י בחומש אלא ע"כ אנו מפרשים הך וטהר דהוא ע"י מים

כיון דכתיב בכלים טמאים במים יובא וטהר מזה אנו למדים במה

מציינו דגם הך וטהר בכלי עובד כוכבים קאי ג"כ על מים ואחר

שמפורש דוטהר קאי אמים אנו מפרשים גם מי נדה על מים שהנדה טובלת בהם וקמ"ל דלא סגי פחות ממ' סאה כנדה כדאיתא בגמרא ובטור גרסינן יותר מבטבילת טומאה ורצונו לומר כלים טמאים והכי קאמר כיון שאין אנו יודעים שטהרה במים בכלי עובד כוכבים אלא מטבילת כלים טמאים לא נחמיר יותר מהם לענין מעיין אלא במאי דגלי רחמנא לענין מקוה שתהיה כנדה: (ג) יטבול בלא ברכה דהציפוי בפנים אינו אלא לנוי:

פתחי תשובה

נדה ואינו דומה להגעלה שהוא להפליט האיסור וכיון שהגעיל המוקצת הרי הפליט אבל הכא משום טומאה וכיון שנשאר מקצת ממנה חוץ למים חוזר ומתפשט בכל הכלי ע"כ: [ד] במקוה או במים. כתב בספר חכמת אדם שם דין י"ט נ"ל דבשעת הדחק מותר לטבול כלי זכוכית בשלג אם הוא במקום אחד (עיין לקמן סי' ר"א סעיף ל') דטבילתו ודאי הוא מדרבנן אבל לא כלי מתכות דלהרבה פוסקים הוא מן התורה ע"ש. [ועיין בתשובת משכנות יעקב סימן מ"ג בד"ה הכלל העולה שכתב שמצא במהרי"ל שהעיד ברבותיו שאסרו להטביל כלים בבאר מטעם כשמנקים אותם נפסל בשאובים כו' ע"ש ועיין לקמן סי' ר"א סעיף מ' בהג"ה ומ"ש שם ס"ק כ"ח]: [ה] שיהא הכלי רפוי. עש"ך מה שהקשה ע"ז (והובא בבה"ט סק"ג) ומשמע דעתו דגם הכא בטבילת כ"ג אע"פ שרפו ידיו לא עלתה טבילה גזירה שמא לא ירפה ועיין בתפארת למושה שתיירץ קושייתו בטו"ט דהתם בטבילת טומאה שייך שפיר גזירה דאם לא ירפה יבא לידי איסור חמור בידים כגון שיבעל נדה או ישים בכלי תרומה טהורה ויאכלנה והיא במיתה משא"כ הכא דאף אם ישתמש בכלי זו אח"כ לא אכיל איסורא דהא לא נאסר מה שבתוכו כמ"ש בהג"ה סוף סי' זה ולכן לא גזרו בזה עכ"ד ע"ש:

סימן קכ [א] כלי סעודה. כתב בספר חכמת אדם כלל ע"ג דין י"ג היורות הגדולות שמבשלין בו שכר נ"ל דצריכים טבילה ואע"פ שקובעין אותם ומחברין לקרקע מ"מ דינו ככלי ואין להם תקנה אלא שיטבילם אם ינקוב בהם נקב גדול שיתבטל מתורת כלי ואח"כ יתקן אומן ישראל אך לפי מה ששמעתי שהשכר שמבשלים בו אינו ראוי לשתייה כלל עד שמסננין אותו אפשר שז"ע סומכין העולם שאין טובלים אותם ומ"מ צ"ע שהרי לא גרע מסכין של שחיטה לקמן ס"ה כיון שראוי להשתמש בו מאכל אחר עיין בספרו בינת אדם עוד מזה: [ב] זכוכית. עיין (בשאלת יעב"ץ ח"א סי' ס"ז) שכתב דכלים הבאים ממדינת הים שנקראים פרצלליין ודומין לכלי זכוכית אין צריכין טבילה לפי שידוע שעשייתן מן החול ומן האדמה וכלי מתכות אמורין בפרשה ואע"ג שדיעוי טפי לית לן בה דהא כלי זכוכית שיעי טפי מייניהו ואי לאו משום דכי נשברו יש להם תקנה להתיכם דמש"ה ככלי מתכות שויניהו היו צריכים טבילה והני לית להו הך תקנתא ע"ש: [ג] להטבילם. כתב בספר חכמת אדם שם דין ט"ו צריך שיכניס כל הכלי במים בפעם אחת שלא ישאר ממנה חוץ למים אפילו כל שהוא ואם הוא גדול ואינו יכול לטבולו כולו כאחד נ"ל דאסור לטבול לחצאין דומיא דטבילת

יורה דעה סימן קכ הלכות כשרות

שפתי כהן

טורי זהב

(ד) ודוקא שלחלח ידו במי מקוה כו'. מקום הניח הרב להתגדר פה כי כבודו במקומו מונח שלא דק כלל בהג"ה זו הגם כי נמשכין אחר דברי המרדכי סוף עבודת כוכבי' כמו שנעתיק בסמוך בשם ד"מ מ"מ צריך להבין דברי המרדכי ולפרשם כמו שנציע לפנינו אי"ה ותחלה נזכיר עיקרא דהא מילתא דזכר הטור והש"ע דהדחת ידו במים מהני והוא מה ששינוי במשנה פרק ח' דמקואות האוחז ידו באדם ובכלים ומטבילין טמאים ואם הדיח את ידיו במים טהורים ר"ש אומר ירפה את ידיו כדי שיבואו בהם המים ופר"ש הדיח ידו קודם אחיזתו טהורים לפי שמשקה שעל

ידו מתחבר למי המקוה ואין כאן חציצה וכן הביא בטור סי' קצ"ו וז"ל שמשקה טופח שעל הידים חיבור למי המקוה עכ"ל וכ"כ סוף ת"ה הארוך וז"ל לת"ק די אם הדיחה ידיה במים מפני שמשקה שעל ידיה טופח כדי להטפח ומתחבר במי המקוה ואין כאן חציצה עכ"ל והוא ע"פ מה ששינוי פרק ו' דמקואות ומושכו ומשיקו אפילו כשערה דיו

מבילה, שאם מהדקו בידו הוי חציצה. ואם לחלח ידו במים תחלה אין לחוש. (ד) ודוקא שלחלח ידיו במי מקוה (י) אבל לא במים תלושים):

ברכת הטבילה

ג. (ח) ה) יברך על טבילת כלי, ואם הם שנים או יותר מברך על טבילת כלים:

באר הגולה - ציונים להרמ"א

ט. טור וכ"כ המרדכי בשם רשב"ם.

פירוש דמירי התם שרוצה לטהר מים פסולים ממי מקוה כשרים דע"י שמשיק אותם כחוט השערה נטהרו כל הפסולים והלכה רווחת היא דמשקה טופח כדי להטפח מועיל לחבר למקוה כשירה כדאיתא בפרק ב' דגיטין (דף ט"ז) זהו כוונת המשנה שזכרנו שהאוחז באדם או בכלי ידיה במים דהיינו שקודם שיאחז הכלי ילחלח ידיו אפילו במים תלושים וע"י חיבורם למקוה יהיו גם המים שעל ידו כבר כמי מקוה ממש ע"י השקה וע"כ זכר התנא ואחריו הפוסקים לשון הדחה בעלמא ככל הדחות שהם בתלושין ודלא כרמ"א שפי' דברי הטור דוקא במי מקוה אלא אף תלושין מועילים מטעם השקה. ומ"ש הד"מ בשם המרדכי סוף ע"ז שצריך דוקא מי המקוה הנה ז"ל המרדכי שם גם הורה שיש לאדם ליזהר להטביל לזכוית מלא מים ויתנהו בדלי מלא מים והדלי שקוע בבור שלא ישיבוהו על שוליו פן יהיה חציצה מפני כבידו של כלי שחוצץ אלא יטהו על צדיו ויתגלגל הנה והנה בתוך הדלי בבור וא"ל מ"ש מפרסת רגל אדם העומד בקרקע במקוה ואין חוצץ משום דאמרינן שהמים קודמין לשם טרם יתן רגלו בארץ כדתנן פרק ז' דמקואות הטבילו בו את המטה אע"פ שרגליה שוקעים בטיט העבה כשירה מפני שהמים מקדימין ד"ל דוקא במקוה שלם שהם מחוברים אבל כשנותן הזכוית בדלי אפילו מלא מים אינו מועיל כי הם תלושים וגם יש ליזהר בהא דתנן פרק ח' דמקואות האוחז באדם ובכלים ומטבילין טמאים עכ"ל מזה למד רמ"א לפרש כאן שהדחה שהזכיר הטור הוא במי מקוה ובאמת זהו ענין אחר דהמרדכי מירי מכובד הכלי שהוא מפסיק במקו' שהוא שוכב ואין שייך שם לומר שהמים שתחת הכלי יהיו נטהרים בנשיקה ממי המקוה אלא דוקא אם היו כבר תחת הכלי מים כשרים של המקוה אז אף על פי שכובד הכלי מפסיק עד שתאמר שאותן המים שתחת הכלי הופסקו לגמרי ממי המקוה מ"מ נשארו בחבורין ולא נפסלו ויש להם חיבור מכל צד שיהיו נשארים בהכשרין משא"כ במים תלושין בכלי שאתה צריך לטהרן ע"י נשיקה ולעשות עליהם טהרה מעיקרא בזה צריך חיבור טוב וכיון שיש כובד בכלי לא מיקרי חיבור טוב אבל באמת מי שטובל כלי בידו במקוה אין צריך למי מקוה אלא כיון שאין שם כובד כלי שפיר הוי נשיקה למים התלושים שהם טפוחים על ידו כבר עם מי המקוה אלא דמ"מ צריך האדם הטובל כלי שלא לאחוז בכח בכלי דא"כ יהיה ג"כ כמו כובד הכלי שזכרנו אלא דיבוק בינוני כמו שאמרנו בנדה הטובלת בכמה דוכתי לענין עיניה ושפתותיה וזהו כוונת המרדכי שזכרנו שכתב וגם יש ליזהר כמ"ש במתניתין האוחז כו' דקשה וכי מתניתין אתא לאשמועינן אלא דקמ"ל שיש ליזהר שלא יהדוק כ"כ בחוזק דאע"פ דהת"ק פליג על ר"ש דס"ל ירפה ידיו וס"ל דא"צ לרפות ידיו מ"מ דיבוק בינוני צריך גם לת"ק ולא בחוזק וזהו פשוט וכן ראיתי בספר משמרת הבית של הרשב"א דף ק"צ שכתב וז"ל וק"ל כת"ק דא"צ לרפות ידיו אלא כל שהדיח ידיו תחלה ואינו דוחק הרבה עולה להן טבילה. ונ"ל דהטור ס"ל דאם מהדקו בידו דיבוק בינוני מותר אפילו לכתחלה ולא גזרינן שמא יהדקנו בכח מאד ולא יועיל חיבור מי מקוה וזה שכתב ומיהו אם לחלח כו' אין לחוש דקשה מאי אין לחוש היה לו לומר מותר או שפיר דמי אלא דקמ"ל שאין לחוש שמא יהדק מאד בכח. והרא"ש מיקל עוד דלא ס"ל כובדו של כלי מפסיק ומבטל החיבור של תלושים שעל ידיו עם מי מקוה שהרי כתב בהלכות מקואות וז"ל מפני שהמים מקדימים ונגעו ברגלי המטה קודם שנגעו בטיט ואותן המים מחוברים למקוה הלכך לא הוי חציצה כדתנן פרק ח' דמקואות האוחז באדם ובכלים ומטבילין טמאים ואם הדיח ידיו במים טהורים ומטעם זה א"צ להגביה רגליו בשעת טבילה מפני שהמים מקדימים עכ"ל הרי שהשווה דין זה להדחת ידים ששם הווין מי הדחה תלושין ומכל מקום כיון שהמרדכי מחלק בין כובד הכלי או אינו כובד יש להחמיר וע"כ מי שרוצה להטביל כלי ילחלח ידיו אפי' במים תלושין ויאחז הכלי דיבוק בינוני ויטבילו והרוצה להטביל כלי מלא מים תלושין בדלי תלוש מן המים ולשומן במים עם הכלי אז צריך שיהפכנו על שוליו כי זהו כמו האדם האוחז בכח בכלי וטובלו כי האדם האוחז הוא בחירי והוא יכול לאחוז שלא בכח גדול משא"כ בכלי מלא וכבד אא"כ שהדלי שקוע במים ומוריד הכלי לתוכו אז לא איכפת לן בכובד הכלי כיון שכבר יש מים כשרים בתוכו וכמו שאמרנו ובלבוש כתוב שבתוך המים יתנה מיד ליד הגם שהוא דרך טוב כי באותו דרך אין איסור אפי' אם אוחז בכח מאד וכמ"ש באו"ה סוף כלל נ"ח דין צ"ו מ"מ אין זה דרך המשנה שזכרנו כלל שנקט הדיח ידיו במים תחלה ודברי הטור וש"ע לא מתפרשים כלל בדרך זה אלא בדרך שאמרנו ואפילו בתלושין סגי כיון שאין כאן כובד כלי ולא דבוק בכח עלתה לו טבילה כהוגן אפילו לכתחלה ואפילו לדעת המרדכי שזכרתי דס"ל דכובד הכלי חוצץ אפילו אם נתלחלו הידים תחילה במים תלושים ואין לחוש כאן כלל שמא יאחזנה בכח דהלכה פסוקה היא דאין חוששין לזה אפי' בטומאת נדה כמו שיתבאר בס' קצ"ח סעיף כ"ח בסייעתא דשמיא: (ה) יברך על טבילת כלי בד"מ כתב בשם המרדכי פרק השוכר יש מצריכין לברך על טבילת כלי מתכת שלא יהא במשמעו שאר כלים שאין חייבין בטבילה עכ"ל

for if one were to hold it tightly, this would constitute a chatzitzah, separating between the utensil and the water. However, if one moistened their hand in water first, there is no concern.

[R A M A :] This applies specifically if one moistened their hands with the mikvah water but not detached water.

Se'if 3

The blessing over the tevilah

One should recite a blessing ending, “Who has commanded us concerning the immersion of a utensil.” If the utensils being immersed are two or more, one should recite, “concerning the immersion of utensils.”

Se'if 4 Utensils that don't touch the food

Grates, on which pots are placed, do not require tevilah. However, racks require tevilah because the food itself is placed on them.

Se'if 5 Shechita knife and utensils used for bread

A shechita knife (or a knife used for skinning), there is a view that it does not require tevilah.

[RAMA:] Some disagree, and it is best to immerse it without a blessing. The iron tools used to prepare the matzos do not require tevilah. The same applies to the cover placed over the bread when baking it. However, the cover for a pot requires tevilah.

Se'if 6 Wooden utensil that has iron hoops

A wooden utensil that has iron hoops on its outer surface, which hold it together, does not require tevilah.

דין ק': (ט) אבל פדיליא"ש טעונות טבילה. "מפני שצולין עליו ממש האוכל" כן הוא לשון הסמ"ק, והיינו שקורין בל"א רויז"ט: (י) שאין צריך טבילה. הטעם מבואר שם דלאו כלי סעודה הן, דהא דבהמה חזיא לאכילה, משום הכי לא חשיב כלי סעודה,

דעדיין צריכה בישול או צלייה ע"כ: (יא) הברזלים כו'. קשה דבאו"ה כלל נ"ח דין ב' דימה הברזלים לסכין של שחיטה שמפשיטין בו דא"צ טבילה, דכיון דהדבר שמתקנים אותו צריך עדיין תיקון אחר, וא"כ כיון דכתב הרב דבסכין של שחיטה יש לטבול בלא ברכה ה"ה הברזלים. ונראה דס"ל להרב דהברזלים גרעי טפי שא"א לשמשן למאכל אחר, משא"כ סכין של שחיטה שאפשר לשמשו למאכל אחר. וכ"כ בגליון או"ה שם דהמחטים שתופרים בהם העופות אין נידון כסכין של שחיטה וסכין שמפשיטין בו, הואיל ואי אפשר לשמשן למאכל אחר ע"כ. ולפי זה מ"ש הב"ח ס"ד ד"מספריים שגוזזין בה ירק הוי ליה צרכי סעודה, כי היכי דלגבי חבלה מיקרי דברים שעושין בהם אוכל נפש" בח"מ סימן צ"ז עכ"ל,

לא נהירא דהא אי אפשר לשמשו למאכל אחר. אלא נראה כמ"ש בפרישה דמספרים של ירק אין צריך טבילה, ולא דמי לגבי חבלה, דהתם אפילו דברים שאינם צרכי סעודה מניחין לו כל שהן כלי אומנתו, דהא מחזירין לו כלי מחרישתו ומעצדים ומגרות שלו, וכן סכין של שחיטה כתבו הט"ו שם ס"ח דהוי אוכל נפש, וכאן כתב דאין צריך טבילה ולפי זה כל שכן דהמקדח שמנקבין בו ברוות החביות אין צריך טבילה, ודלא כמהרי"ל בסוף הלכות טבילה שכתב שצריכין טבילה וכן נוהגים: (יב) אינו טעון טבילה צ"ע דבב"י פסק הלכתא דיש לטבול בלא ברכה דמספקא לן אי אזלינן בתר המעמיד או לא ומביא ד"מ במסקנתו וכ"כ בסוף הלכות טבילות של מהרי"ל דיש לטבול בלא ברכה וכ"כ האו"ה כלל נ"ח דין מ"ט דיש להטביל בלא ברכה או עם כלים אחרים:

דסרבלא הוי מצי למפרך משל ירק אלא דעדיפא פריך ותו דהא בח"מ שם חשיב סכין של שחיטה וכאן פסק המרדכי והש"ע דא"צ טבילה ודברי הפרישה הם אמת. וכתוב באו"ה דה"ה בברזל שמתקנין בו קרעפלי"ך בפורים או שמגרדין בו העיסה שבעריבה רק אם מסיירין בו השרוף מן הלחם כשמוציאין אותו מהתנור צריך טבילה ע"כ וכוונת הטעם דכל שצריך לדבר המשתמש לבישול א"צ טבילה: (ח) כלי עץ שיש לו כו'. החשוקין בל"א ריפ"ן וכתב בטור בדיון זה א"צ טבילה אפילו למי שהולך אחר המעמיד פירוש דהיינו ר"מ בפרק קמא דשבת כלי זכוכית שניקבו והטיף לתוכו אבר רבי מאיר מטמא שהולך אחר המעמיד דהיינו האבר מעמיד הכלי שיוכל להשתמש

וכן הוא בהגהות אשר"י עכ"ל ותמהתי דא"כ יברך ג"כ על כלי מתכות של סעודה דלא לשתמע אף שאינם של סעודה אלא ע"כ שא"צ להזכיר בברכה כל פרטי פירושי המצות. ולא דמי לברכת נר של חנוכה ולא סתם נר דהתם עיקר המצוה היא של חנוכה כמו

הכא בכלים וברכת כיסוי הדם בעפר שפורש פירוש המצוה כתבנו במקומו הטעם שהוא מברך על שני כיסויים על כן נראה לע"ד שאין לשנות מהמנהג בזה כלל ואח"כ מצאתי גדולה מזו בסוף או"ה בתשובה וז"ל אך מהר"ז רונק"ל השיב שאין להזכיר כלי רק להטביל סתם: (ו) טריפדי"ש. בל"א דרי"א פו"ס אבל פדיליא"ש פי' רוס"ט בל"א: (ז) סכין של שחיטה. במרדכי כ' הטעם דלא חשיב כלי סעודה דהא אסור לחתוך בו אפילו צונן והא דבהמה חזיא לאכילה מ"מ עדיין צריכה בישול עכ"ל. וכן הסכין שמפשיטין בו אינו משמש לאכול בו כמו שהוא עתה כ"כ באו"ה. ונראה כיון דכ' רמ"א על זה טוב לטבול בלא ברכה ה"ה בכלי ברזל שמתקנים המצות שכתב אח"כ דא"צ טבילה ה"נ יטבילנו בלא

ברכה דחד טעמא אית בהו אלא דרמ"א כתבו כאן לפי שבאו"ה כתבו לזה בהג"ה על זה ובטור חשיב מספריים בין הכלים שאין בהם צרכי סעודה והוא מדברי התלמוד סוף עבודת כוכבים דפריך רב אשי אפילו זוזי דסרבלא נמי פרש"י מספרים שגוזזין בהם בגדי צמר ומושני כלי סעודה אמר רחמנא וכתב בפרישה דמספרים דנקט הטור היינו אפילו מה שגוזזין בהם ירק. ומו"ח ז"ל חלק עליו וכ' עליו דלא דק דשל ירק חשי' כלי סעודה דהא בח"מ סי' צ"ז חשיב ליה כלי שעושין בו אוכל נפש ע"כ. ואני אומר דיפה כ' בפרישה. דהא בסוף פרק המקבל אמרי' דסכינא דאשכבתא הוי של אוכל נפש ופרש"י דהוא סכין של קצבים שמקצבים בו בשר והנך רואה שהסכין שמפשיטין בו הוא ניהו סכין של קצבים ואינו טעון טבילה והוא מטעם שזכרנו אלא דע"כ אין ענין כלי שעושין בו אוכל נפש לענין כלי סעודה כלל והמקשה דפריך מזוזי

דסרבלא הוי מצי למפרך משל ירק אלא דעדיפא פריך ותו דהא בח"מ שם חשיב סכין של שחיטה וכאן פסק המרדכי והש"ע דא"צ טבילה ודברי הפרישה הם אמת. וכתוב באו"ה דה"ה בברזל שמתקנין בו קרעפלי"ך בפורים או שמגרדין בו העיסה שבעריבה רק אם מסיירין בו השרוף מן הלחם כשמוציאין אותו מהתנור צריך טבילה ע"כ וכוונת הטעם דכל שצריך לדבר המשתמש לבישול א"צ טבילה: (ח) כלי עץ שיש לו כו'. החשוקין בל"א ריפ"ן וכתב בטור בדיון זה א"צ טבילה אפילו למי שהולך אחר המעמיד פירוש דהיינו ר"מ בפרק קמא דשבת כלי זכוכית שניקבו והטיף לתוכו אבר רבי מאיר מטמא שהולך אחר המעמיד דהיינו האבר מעמיד הכלי שיוכל להשתמש

טבילה בכלים שאין נוגעים באוכל

ד. ו' מריפיד"ש ששופתים עליהם קדירות אינם טעונות טבילה (ט) אבל פדיליא"ש טעונות טבילה, מפני שנותנים עליהם המאכל עצמו:

דין סכין של שחיטה וכלי הפת

ה. ז' סכין של שחיטה (או סכין שמפשיטין בו) (י) יש מי שאומר [1] שאינו צריך טבילה:

הגה: ויש חולקין [2], וטוב לטובלו בלא ברכה. (יא) הברזלים שמתקנים בהם [3] המצות אינם צריכים טבילה [4]. וכן כיסוי שכופין על הפת לאפותו, אבל כיסוי קדירה צריך טבילה [5]:

דין כלי עץ שיש לו חשוקים של ברזל

ו. ח' כלי עץ שיש לו חשוקים של ברזל מבחוץ, שמעמידין אותו, (יב) אינו טעון טבילה:

באר הגולה - ציונים להרמ"א

י. סמ"ק. יא. מרדכי פ"ק דחולין. יב. תו' שם בעבודת כוכבים דף ע"ה והרא"ש שם. ב. תשב"ץ. ג. ארוך. ד. הגהות אשר"י.

פתחי תשובה

ועיין פמ"ג בא"ח סי' תנ"א במשבצות סק"ו שכתב בלעכ"י שמיניחים מצות עליהם אף לש"ך צריך טבילה (בלא ברכה) דחזי לתשמיש מאכל ממש. וכתב עוד ריב אייזון שעשה עובד כוכבים צריך טבילה בברכה שמפרדין לחם וקריין. וריב אייזון שקנה ישראל בלע"ך מעובד כוכבים ומנקבו צ"ע ע"ש עוד:

[ו] שא"צ טבילה. עיין בתשובת שב יעקב סי' ל"א בכלים הנקבעים בתנור ולוקחים ממם חמים שבו ללישות עיסות הפת שצידד לומר שא"צ טבילה כלל אף אם הם של מתכות ואף דפעמים שופכין ממם חמין שבו טי"א מ"מ הולכין אחר רוב תשמישו ע"ש: [ז] המצות. עבה"ט בשם ט"ו ושו"ך.

יורה דעה סימן קכ הלכות כשרות

שפתי כהן

(יג) **צריך טבילה כו'.** משמע וצריך ברכה ואע"ג דבב"י פסק בכוס של כסף ומעמידו של עץ דיש לטובלו בלא ברכה י"ל דהתם אי לאו העץ לא היה הכוס מתוקן כלל והעץ הוא מעמידו אבל הכא מיירי שהכוס הוא כהלכתו רק שהוא מחובר בכלי עץ: (יד) **רחיים כו'.** וכתב ד"מ בשם הגמ"י דהתחתון המקבל התבלין אין צריך טבילה וכ"כ באו"ה שם דין פ"ה דהתחתון המקבל השחוק א"צ דכולו עץ: (טו) **וכן המשפכות של ברזל כו'.** אבל משפך של עץ ויש בו שפופרת של ברזל אין צריך טבילה אע"פ שמשתמש בו דרך הברזל דמאחר שאינו מעמיד בטלה אצל המשפך וכן כל כיוצא בזה כ"כ האו"ה שם דין פ"ד:

דיני כלי כסף וכלי שיש בו ברזל

ז. ב"ב ב"ב של כסף מחובר בכלי עץ, ט. (יג) צריך טבילה:

הגה: וכן (יד) [ח] **רחיים של פלפל, שבתוך העץ יש ברזל קבוע שטוחנין בו, צריך טבילה (טו) וכן המשפכות של ברזל או הברזות של ברזל ושאר מתכות כולן צריכים טבילה.**

ודווקא שעיקר הכלי הוא של מתכות אבל אם עיקר הכלי הוא של עץ, רק שמעט ברזל קבוע בו, הואיל ואפשר להשתמש בו בלא הברזל אין צריך טבילה.

אבל כלי המתוקן ביתדות של ברזל ובלא היתדות לא היה אפשר להשתמש בו, והם מבפנים, צריך טבילה:

באר הגולה - ציונים להרמ"א

יג. טור בשם ספר המצות בכאן סתם המחבר שצריך טבילה וברכה ולא כדעת היש מחמירין לטובלו בלא ברכה שהביא הטור ודלא כמ"ש בספרו ב"י להטביל זה והנזכר בסעיף ו' בלא ברכה.
ה. מרדכי: ו. ארוך. ז. כן משמע מב"י בשם הגהות מיימוני פ"ז.

בו היו ככולו אבר ועל זה אמר אפילו ר"מ מודה כאן דלא אמרינן כאלו כולו מתכת כיון שאין התשמיש דרך אותו הצד: **ט. צריך טבילה.** בטור כ"כ בשם ספר המצות וסיים וז"ל כיון שמשתמש בשל כסף אבל מבחוץ לא אף על גב דמעמיד ויש מחמירין להטבילו בלא ברכה ופירש ב"י לדרך השני שלו שהוא עיקר בעיניו דכוס של כסף שהוא עומד על ידי כלי עץ המקיפו סביב ומחברו שצריך טבילה וכדאמרינן גבי כלי עץ שיש לו חשוקים של ברזל אבל מבחוץ לא דהיינו אם הכסף מבחוץ והעץ מבפנים אע"פ שהכסף הוא מעמיד העץ כמו אותו כלי עץ שיש לו חשוקי ברזל) שא"צ טבילה והיש מחמירין קאי אתרווייהו בין הוא של כסף ומעמידו עץ בין איפכא דמספקא להו אי אזלינן בתר המעמיד או לא ע"כ פירוש שלו. ולע"ד תמוה אם פ"י בטור דברי הסמ"ק כן דא"כ היה לו לפסוק גם בחשוקים של ברזל דלעיל מיניה כן דהא לב"י חד דינא אית להו והוא סותר דברי

עצמו תוך כדי דיבור שהרי פסק בסמוך לו ממש דא"צ טבילה בחשוקי ברזל אפילו למאן דהולך בתר המעמיד ע"כ נראה דהטור פירש דברי הסמ"ק שמיירי בכלי תוך כלי שכן הוא בסמ"ק בהדיא כלי כסף בתוך כלי עץ והוא בענין שהחיצוני נראה קצת גם בפנים ע"כ שפיר יש עליו שם מעמיד כההיא דרבי מאיר פרק קמא דשבת דלעיל אלא דס"ל להסמ"ק דלא אזלינן בתר החיצון שהוא מעמיד אלא בתר עיקר התשמיש שהוא כלי גמור רק שקצת נראה כלי החיצוני בפנים ועל זה אמר שיש מחמירין באם החיצון של כסף והוא מעמיד גמור לטובלו אבל אין להחמיר ולברך אבל ברישא שהפנימי של כסף ושם עיקר התשמיש בשל כסף ודאי צריכה טבילה בברכה דכל שמשתמשין באותו פנימי אין במעמיד כח לבטל ולפטור אותו מטבילה וכן בסמ"ק שבידינו כתוב בהדיא ויש מחמירין להטביל היכא דמעמיד בלא ברכה שמע מיניה דקאי אהאי לחודיה וכן נראה מדברי הש"ע כאן שתחילה כתב בחשוקין של ברזל שא"צ טבילה ואח"כ כתב בכלי של כסף כאן דצריך טבילה דמשמע כדינו אפי' בברכה משמע דהדר ביה ממה שכתב בב"י וס"ל דיש מחמירין לא קאי אלא אכסף בחוץ וכדפרישית וכ"כ מו"ח ז"ל ולא כמ"ש בלבוש דבהאי טבילה שזכר הש"ע בסעיף ז' שהיא בלא ברכה אלא צריכה טבילה בברכה וזהו ברור ולא עוד אלא אפילו בסיפא דהטור דהחיצון הוא כסף כיון שהוא מעמיד צריך טבילה בברכה שכן מוכח ממה שכתב רמ"א בסעיף י' ואם מקצת הכסף כו' כמו שכתבתי שם דפוסק כמ"ד הולך אחר המעמיד וא"כ ה"ה נמי כאן אבל לענין הלכה כתבתי בסעיף י' שאין לברך לא כאן בחיצון כסף ולא התם בנתן מקצת כסף:

פתחי תשובה

ברכה כיון דצריך בישול עיין בה"ט סק"ו וכ"כ הפמ"ג בא"ח סימן תנ"א במשבצות סק"ו ע"ש:

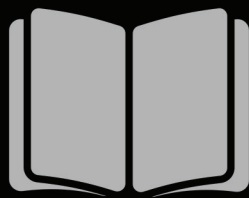
[ח] **רחיים של פלפל.** עיין (בשאלת יעב"ץ ח"ש /ח"א/ ס"ס ס"ז) שכתב דרחיים שטוחנין בהם הפולין הקלויים שעושים מהם משקה הקאוע נראה דחייבים בטבילה דעדיף מרחיים של פלפל ע"ש. ונראה דבזה טבילה בלא

Se'if 7

Silver utensils and utensils that contain metal

A silver cup that is attached to a wooden utensil requires tevilah.

[RAMA:] Similarly, a pepper grinder that has iron attached to the wood used for grinding requires tevilah. The same applies to funnels or spouts made of iron or other metals; they all require tevilah. This applies specifically when the primary component of the utensil is metal. If the primary component of the utensil is wood, only that there is a little bit of iron attached to it, it doesn't require tevilah because it can be used without the metal. However, if a utensil was made with iron pegs and wouldn't be usable otherwise, and the pegs are inside and touch the food, it requires tevilah.

Lemaan Yilmedu